

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/135/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119210950
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119210950.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: K.. R. Q., W.. X.X.XXXX, F. T., T. XX, zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátka kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47233516, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 169,30 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobca m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou zo dňa 20.6.2019 sa domáhal primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Žalobu odôvodnil tým, že bol ako spotrebiteľ úspešný v spore 11Csp/96/2017, pričom odcitoval aj časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa X.XX.XXXX, ktorá sa týkala zmluvnej podmienky ohľadom poplatku za možný odklad splátok. Uviedol, že v predchádzajúcom konaní úspešne uplatnil 3 nároky (určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a dva na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky) a preto za každý z nich požaduje 100 Eur. Poukázal na sankčnú a relutárnu funkciu uplatneného nároku.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil pre nesplnenie zákonných podmienok uplatneného nároku. Účelom ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je priznať spotrebiteľovi, ktorému dodávateľ porušil alebo neuznal nejaké jeho spotrebiteľské práva (najmä v reklamačnom konaní) primerané zadostučinenie za to, že tieto svoje práva musel spotrebiteľ následne účelne uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní a nie primerané zadostučinenie priamo za ich akékoľvek porušenie. Žalobca si navyše uplatnil nárok na primerané finančné zadostučinenie aj v konaní 32Csp/70/2019 a nič mu nebránilo uplatniť v danom konaní aj nárok na primerané finančné zadostučinenie s odkazom na rozhodnutie 11Csp/96/2017. Postup žalobcu sa preto javí tak, že začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ním tvrdený nárok komplexne, ale vždy len na základe parciálnych skutočností. Tým dochádza k zneužitiu ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. Žalobca účelovo podáva niekoľko žalôb, hoci tak mohol urobiť jednu. Zadostučinenie je chápané ako forma náhrady v nemajetkovej oblasti. Pre porovnanie poukázal na to, že žalobcom požadovaná suma dosahuje bolestné pri stredne ťažkých úrazoch pri hodnote bodu 18,24 Eur v roku 2017 a preto uplatnený nárok je neprimerane vysoký.

3. Žalobca právo na repliku k vyjadreniu žalovaného nevyužil.

4. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalovaného, výsluchom žalobcu, spisom tohto súdu 11Csp/96/2017, rozsudkom Okresného súdu Prešov 32Csp/70/2019 a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa XX.X.XXXX uzavreli strany formulárovú zmluvu o revolvingovom úvere pod č. XXXXXXXXXXXX. Ňou bol žalobcovi poskytnutý úver 480 Eur, reálne mu bola vyplatená suma 410,70 Eur. Súčasťou zmluvy bola totiž aj dohoda o poskytnutí služby za možný odklad splátok a za odplatu vo výške 69,30 Eur, ktorá bola započítaná do pohľadávky žalobcu na poskytnutý úver. Žalobca pritom celkovo zaplatil žalovanému 859,33 Eur.

6. Dňa X.X.XXXX podal žalobca voči žalovanému žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľných zmluvných podmienok, pričom Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 11Csp/96/2017-77 zo dňa 4.10.2017 tejto žalobe v celom rozsahu vyhovel. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 448,63 Eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že došlo k neplatnému dojednaniu RPMN písomnou formou vzhľadom na § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka a navyše v zmluve chýbali predpoklady použité na výpočet RPMN. V dôsledku absencie týchto povinných náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. nastala fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona. Žalobca mal teda žalovanému vrátiť len 410,70 Eur, zaplatil mu 859,33 Eur a preto žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 448,63 Eur.

7. Súd vyslovil aj neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v predmetnej úverovej zmluve v článku 8 bode 8.1 v znení: „Predmetom tejto dohody o poskytnutí služby je záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť a po splnení nižšie uvedených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru resp. revolvingu a záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu a/ za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru vo výške 69,30 Eur a b/ za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu možnosti odkladu splatnosti splátok revolvingu vo výške 86 Eur v prípade, ak bude dlžníkovi revolving poskytnutý. Odplatu je veriteľ oprávnený na základe vlastného uváženia jednostranne znížiť, k čomu dlžník udeľuje veriteľovi svoj súhlas. Veriteľ je povinný písomne oznámiť dlžníkovi stanovenú zníženú výšku odplaty, pričom písomné oznámenie bude tvoriť prílohy tejto dohody o poskytnutí služby“ a zároveň určil aj neprijateľnú zmluvnú podmienku v článku 8 bode 8.4 v tomto znení: „Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok úveru je splatná dňom uzavretia tejto Dohody o poskytnutí služby. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky úveru podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8. 1 písm. a) tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu poskytnutia úveru Dlžníkovi podľa článku 2.3. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Odplata za poskytnutie odkladu splatnosti splátok revolvingu je splatná dňom poskytnutia revolvingu Dlžníkovi. Veriteľ a Dlžník sa dohodli na započítaní vzájomných pohľadávok a to pohľadávky Dlžníka voči Veriteľovi na poskytnutie schválenej výšky revolvingu podľa článku 4.1. Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy oproti pohľadávke Veriteľa voči Dlžníkovi na zaplatenie odplaty podľa ods. 8.1 písm. b)/tejto Dohody o poskytnutí služby (resp. zníženej výšky odplaty) a to ku dňu uskutočnenia revolvingu podľa článku 4.3 Zmluvných dojednaní Žiadosti/Zmluvy. Rozdiel bude uhradený na účet Dlžníka uvedený v čl. 2 Žiadosti/Zmluvy.“

8. Súd poukázal na to, že žalovaný žalobcovi strhol z úveru sumu 69,30 Eur ako poplatok za to, že ak by snád niekedy v budúcnosti žiadal o odklad splátok, aj to až pri splnení ďalších podmienok povolí mu odklad, ale maximálne troch splátok a to všetko za poplatok 69,30 Eur pri úvere 480 Eur. Zmluvné dojednanie teda nebolo formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok môže si ho aktivovať, ale je formulované tak, že službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce zaplatiť poplatok vo výške 14,4% z úveru.

9. Voči tomuto rozsudku sa odvolal žalovaný, ale len v časti týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia, neskôr však žalobcovi prisúdenú sumu zaplatil, preto žalobca zbral žalobu v tejto časti späť a následne Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 22Co/3/2018-104 zo dňa 6.3.2018 pripustil späťvzatie žaloby v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie zastavil. Toto uznesenie sa stalo právoplatným 31.3.2018 a rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o neprijateľnú zmluvnú podmienku nadobudol právoplatnosť 4.11.2017.

10. Žalobca vo svojej výpovedi na otázku súdu aká ujma, či majetková alebo nemajetková mu vznikla uzavretím predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere uviedol, že to bola majetková ujma v dôsledku toho, že úver „preplatil“, ktorá mu však už bola nahradená. Za vážnejšiu považoval psychickú ujmu, ktorú odôvodnil tým, že ho mrzelo ako žalovaná spoločnosť okráda ľudí.

11. Žalobca si uplatnil ešte 1 nárok na primerané finančné zadosťučinenie voči žalovanému, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom tohto súdu č.k. 32Csp/70/2019-60 zo dňa 25.9.2019, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť mu 700 Eur. Nárok súvisí s predchádzajúcim rozsudkom sp. zn. 19Csp/207/2016 o vydaní bezdôvodného obohatenia, teda nepochybne išlo o celkom inú úverovú zmluvu.

12. Je nepochybné, že žalobca pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy so žalovaným mal status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods.4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľskom úvere, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

18. Aj keď súd prvej inštancie zastáva názor, že keďže daný inštitút je satisfakciou pre spotrebiteľa, má slúžiť ako nástroj na odstránenie spôsobenej ujmy spotrebiteľa. To napokon aj vyplýva z dôvodovej správy k citovanému zákonnému ustanoveniu, kde sa uvádza, že finančné zadosťučinenie je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie neplní svoj účel, aby boli nahradené alebo zmiernené následky. Krajský súd v Prešove ako súd druhej inštancie však s týmto názorom nesúhlasí a vo svojich viacerých rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný (napr. uznesenie 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najnovšie aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 uviedol, že jediným predpokladom pre priznanie finančného zadosťučinenia je už spomínané úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti stanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi a nevyžaduje sa, aby bola privedená konkrétne ujma. Akceptujúc princíp právnej istoty upravený v článku 2 ods. 2 CSP súd prvej inštancie preto rešpektuje vyslovený právny záver. Keďže žalobca ako spotrebiteľ bol v predchádzajúcom spore úspešný voči žalovanému, pričom jednoznačne boli konštatované porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, boli splnené zákonné podmienky pre priznanie nároku.

19. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, tú určuje voľnou úvahou súd. Krajský súd v Prešove v už spomínanom rozhodnutí 17Co/17/2018 uviedol nasledovne: „Pri stanovení výšky

primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktne držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila, resp. ktorá mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany“.

20. Zároveň súd poukazuje aj na právny záver vyplývajúci zo spomínaného uznesenia Krajského súdu v Prešove 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018. V ňom súd druhej inštancie v bode 12 uviedol, že zadosťučinenie je nárokom, ktorým sa reparuje ujma nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatenie keďže zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má byť finančné a každé zaplatenie predstavuje finančný úbytok v aktívach osoby, voči ktorej nárok smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť.

21. Súd sa domnieva, že významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je to o aké vážne porušenia práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože nevyplýva to znenia ustanovenia § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z.

22. V danom prípade síce boli vyslovené dve neprijateľné zmluvné podmienky v predchádzajúcom spore, ale tie spolu navzájom súviseli a týkali sa jednej dohody o poskytnutí služby v súvislosti s jej odplatom, ktorá predstavovala sumu 69,30 Eur a ktorá bola započítaná do pohľadávky žalobcu na vyplatenie úveru. Súd preto nepovažuje za správne, aby bol priznávaný nárok na primerané finančné zadosťučinenie osobitne za každú zmluvnú podmienku, ale mal za to, že pre naplnenie funkcie satisfakcie pre žalobcu postačuje priznanie sumy 69,30 Eur ako finančného zadosťučinenia, ktorá suma ako odmena za spornú službu žalovanému neprislúchala, keďže súd v podstate celú dohodu o poskytnutí služby považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

23. Žalobca dôvodne uplatnil aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Neuvedenie predpokladov pre výpočet RPMN a nedodržanie kontraktačného procesu pri dohode o výške RPMN, však súd nepovažoval za vážne porušenie povinnosti žalovaného ako dodávateľa, keďže niektoré súdy uvedené nedostatky rešpektujú. Určitým zadosťučinením pre žalobcu je už spomínaný právoplatný rozsudok v predchádzajúcom spore, pričom súd zohľadnil aj to, že žalovaný bol už postihnutý tým, že nemá nárok na žiadnu odplatu za úver. Súd preto považoval za primerané zadosťučinenie súvisiace s nedostatkami uzavretej úverovej zmluvy vo výške 100 Eur. Celkovo teda žalobcovi priznal nárok vo výške 169,30 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú z vyššie uvedených dôvodov zamietol.

24. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa však bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny. Nezistil totiž žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

25. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje

za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.